

5. Плахотнюк В.Г. Етнокультурні виміри поп-культури у становленні виконавських естрадних колективів // Міжнародний науковий журнал "Науковий огляд". – Т.6, №5 (2014) [Електронний ресурс] / Плахотнюк В.Г. – Режим доступу: URL : <http://www.sciary.com/journal-scientific-scirew-article>.

6. Сорочук Л. Архаїчні смисли фольклорно-обрядової традиції в етнокультурі українців / Сорочук Л. // Наукові записки. Серія "Культурологія". – Острог: Вид-во Національного університету "Острозька академія". – Вип. 3. – 2008. – С.92-101.

References

1. Zakidali shapkami. (2013) Interview with Mark Galanevichem party group DakhaBrakha. Reporter. 32 (16 serpnia). – [E- resource]. – Access: URL: <http://korrespondent.net/showbiz/music/1594688-korrespondent-zakidali-shapkami-intervyu-s-markom-galanevichem-uchastnikom-gruppy-dahabraha>. [in Russian].

2. Ivanova L. DakhaBrakha "polegshena" Retsenziya on programa i nova album "Light". – [E- resource]. – Access: URL: <http://uaformat.com/content/view/1644/1/>. [in Ukrainian].

3. Kataev P. "DakhaBrakha": " We are each other's mass culture do not notice". – [E-resource]. – Access: URL : <http://gaude.ru/news/23469>. [in Russian].

4. Litovka Ya. (2013) "Word-Music" as a means of national identity in the context of globalization. Visnuk KNUKiM, 28, 101-107. [in Ukrainian].

5. Plakhotnyuk V.G. (2014) Ethno-cultural dimensions of popular culture in the development of performing pop groups. Mizhnarodny naukovij zurnal "Naukovij oglyad." – Т.6, 5, – [E- resource]. – Access mode: URL <http://www.sciary.com/journal-scientific-scirew-article-255852>. [in Ukrainian].

6. Sorochuk L. (2008) Archaic ritual meanings folk tradition in Ukrainian ethnic culture. Naukovi zapyski. Seriya "Kulturologiya." – Ostroh: Vidavnicтво Natsionalnogo universitetu "Ostroh akademiya.", 3, 92-101. [in Ukrainian].

УДК 784.9

Цюпа Наталія Петрівна
народна артистка України,
професор Київського національного
університету культури і мистецтв

ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАРОДНОЇ МАНЕРИ СПІВУ В СУЧАСНІЙ КУЛЬТУРІ УКРАЇНИ

У статті подано рекомендації з підготовки виконавців народної манери співу, в якій мають поєднуватись знання фольклору, високий рівень вокального виконавства, володіння навичками акторської майстерності, вміння створювати цілісний образ, в тому числі за допомогою візуального оформлення. Нагальною потребою є тісний зв'язок з слухацькою аудиторією, який досягається завдяки активній участі у новітніх культурних проектах та ініціативах.

Ключові слова: фольклор, народна манера співу, автентичні пісні, виконавець.

Цюпа Наталия Петровна, профессор Киевского национального университета культуры и искусств **К вопросу развития народной манеры пения в современной культуре Украины**

В статье предлагаются рекомендации по подготовке исполнителей народной манеры пения, в которой необходимо сочетать знания фольклора, высокий уровень вокального исполнительства, владение навыками актерского мастерства, умение создавать целостный образ, в том числе с помощью визуального оформления. На-сущной необходимостью является тесная связь с аудиторией, которая достигается благодаря активному участию в новейших культурных проектах и инициативах.

Ключевые слова: фольклор, народная манера пения, аутентичные песни, исполнитель.

Tsiupa Natalia, People's artist of Ukraine, Professor KNUKiM

On the issue of folk manner of singing in contemporary culture in Ukraine

The paper provides guidance on the preparation of folk style of singing. It is necessary to combine the knowledge of folklore, a high level of vocal performance, mastering the skills of acting, the ability to create a complete image, including using visual design. The urgent need is for a strong connection with the audience, which is achieved through active participation in the new cultural projects and initiatives.

As noted, development of folk singing a manner in today's conditions is quite important plays its popularization, which has taken away much attention. Despite the training, which figures prominently in the artistic and educational field and carried out at the appropriate level, attracting interest from the general public contribute to further advancement and sustainable interest from young people. Despite the lack of funding from the state, the number of projects aimed at the dissemination, popularization of folk art in general, and singing in folk style in particular. Within the large-scale festival "Country of Dreams", it has a long history of existence, quite a large part of the musical program given to folk music, and World music.

The real wealth of every nation is its folklore. The problem of its preservation and functioning in modern society appears difficult but essential task. Life folk music is inextricably linked to its performance, which leads to the need for education of singers who prefer "traditional style". The specificity of culture in modern society requires constant review requirements that apply to singers. In fact the presence of natural vocal abilities enough to succeed in professional activities. It is raised the task of forming a complex of characteristics by master performer. Their considerations will be devoted to this study.

Although performing folk has repeatedly explained in scientific research, but with the development of artistic practice there are new aspects connected not only with perfect vocal performer, but also with its promotion through participation in various cultural projects. This aspect remains virtually disclosed in musicological thought. Some issues related to the development of skills training folk singers analyzed in the works of such researchers as O.Kolomojets, T. Kravtsov, V.Tormahova, A. Shishkin, S.Scherbinina.

The article is to study the specifics of folk singing style of contemporary culture in Ukraine, providing formulation characteristics that should master performer. Among the groups that reproduce the style of folk singing, can identify several trends that are leading the organization of collective creativity:

- 1) ensemble singing authentic folk songs;
- 2) teams that try to play not only the melody of folk songs, but also seek to create a complete performance, which represent part of the authentic rite;
- 3) Groups that use of folk songs musical material, but added more melodic, harmonic, rhythmic lines, even from other stylistic directions, resulting in a new cultural and artistic product.

O.Shyshkina provides similar classification groups, under which the distinction made by the method of organization and form of existence repertoire features folk-singing groups. "The first one refers to the real original authentic folklore – it is the singers who are both carriers of folklore (they are doing it), the other folk groups, the repertoire dominated by folk-song works in the original or in the arrangement, and the third – a stylized groups, the foundation of which is handling the repertoire of folk sources, as well as works of authorship "[5, S.217]. According to the researcher, the last two lines of groups belonging to the phenomenon folklore repertoire is constantly expanding coverage through a variety of folk songs.

There different approaches to the study of folklore. To achieve fame, contemporary folk performers singing manners should be actively promoted its activities through various cultural projects and their own individual uniqueness. The group "Tree" tends to perform songs in their authentic sound, completely without changing them, in relation to the material collected. "Bozic" although perform authentic songs, but they can also perform "wholesale improvisation" when sometimes combines elements of different variants of the same songs that involved other parts of songs. However, even taking part in projects with other groups, they are trying to preserve the identity and integrity of the songs, without mixing their own material on "neighboring". The team "Dakha Brakha" performs songs in arrangements that can be combined with the folklore of other countries cited, processed, mixed, moreover, usually served with instrumental accompaniment.

An important aspect of the preparation of professional artist who chooses the style of folk singing, there is a problem repertoire and the singers own skills. We share the position O.A. Shyshkinoyi who notes that the folk songs require a special approach that requires singers to become actors also able to convey the richness of folk songs. "The repertoire of folk singer should be associated closely with folklore. In this case it is impossible to use old tricks worked "academic" school. In singing folk artist is important not only has his vocal abilities, but also artistry, stage skills, danced mobility. In folk songs organically combines performance, music, word, game movement. It did not pass, relying only on his voice". There are certain criteria that should assess the level of people's singing performance, musical material, the skill of the singer, which includes not only the ability to play the melody, but also the ability to use typical singing timbre, right articulate, implement their own creative individuality, to perform work taking into account regional specifics voice, singers manner. It is also very important that the possession of "improvised methods of implementation (melodic, rhythmic, textural, harmonic variation, features polyphonic chant "the voice"); transcribing folk-song and author of works on stage (style costume, ethnographic or stylized, features dance, drama, concerts, stage decoration and general culture stage performers)".

It should be noted that the training of national vocal associated with a number of requirements that apply to modern artist. They are stage skills, dances mobility. A contractor must be creatively active, take part in various cultural projects and be open to new initiatives. The high level of skills of the singers will promote popularization of Ukrainian folklore both in our country and abroad.

Keywords: folklore, folk style of singing, authentic songs, performer.

Справжнім багатством кожного народу є його фольклор. Проблема його збереження та функціонування в умовах сучасного суспільства постає складним, проте вкрай важливим завданням. Життя музичного фольклору нерозривно пов'язане з його виконанням, що зумовлює потребу виховання співаків, які надають перевагу "народній манері". Специфіка розвитку культури у сучасному суспільстві вимагає постійного перегляду вимог, які висувуються до співаків. Гарних природних вокальних даних недостатньо для досягнення успіху у професійній діяльності. Актуальним завданням постає формування комплексу характеристик, якими має оволодіти виконавець. Їх розгляду присвячене дане дослідження.

Хоча народне виконавство вже неодноразово розглядалось у наукових дослідженнях, проте з розвитком мистецької практики виникають нові аспекти, пов'язані не лише з вокальною досконалістю виконавця, а й з просуванням його завдяки участі у різноманітних культурних проектах. Цей аспект залишається практично не розкритим у музикознавчій думці. Деякі питання, пов'язані з розвитком навичок виховання народних співаків, аналізувались у працях таких дослідників, як О.Коломоєць, Т.Кравцов, В.Тормахова, О.Шишкіна, С.Щербініна.

Метою статті є дослідження специфіки розвитку народної манери співу у сучасній культурі України, що передбачає формулювання характеристик, якими має оволодіти виконавець.

Важливим складником у процесі підготовки виконавців є наявність культурних проектів, в яких вони можуть приймати участь. Якщо вокалісти з класичною постановкою голосу можуть розраховувати на те, що вони зможуть реалізувати себе у культурних інститутах, які вже існують – як солісти-вокалісти у чисельних театрах, як артисти хору, то виконавці народної манери співу здебільшого ма-

ють набагато менше можливостей для самореалізації. Відповідно досить часто виконавці – "народники" повинні орієнтуватися на створення власних колективів. Їх метою постає участь у різноманітних проєктах – фестивалях, концертах, конкурсах, ярмарках, народних гуляннях, часто саме наявність широкої культурної інфраструктури стимулює появу нових проєктів.

Серед колективів, які відтворюють народну манеру співу, можна виокремити декілька тенденцій, що стають провідними у організації творчої діяльності колективу:

1) ансамблі, що співають автентичні народні пісні;

2) колективи, що намагаються відтворити не лише мелодійну лінію народної пісні, але й прагнуть створити повноцінне дійство, в якому зображають частину автентичного обряду;

3) гурти, які використовують музичний матеріал народних пісень, проте додають інші мелодійні, гармонійні, ритмічні лінії, навіть з інших стильових напрямків, внаслідок чого виникає новий культурно-мистецький продукт.

О.Шішкіна пропонує схожу класифікацію колективів, згідно якій розрізнення здійснюється за способом організації, формою існування й особливостями репертуару народно-співочих колективів. "Перший з них належить до справжнього первісного автентичного фольклору – це співаки, котрі є водночас носіями фольклору (самі творять його), другий фольклорні колективи, в репертуарі яких переважають народнопісенні твори в первісному або у вигляді аранжування, а третій – це "стилізовані" колективи, основою репертуару яких є обробки фольклорних першоджерел, а також авторські твори" [5, 217]. На думку дослідниці, колективи останніх двох напрямів належать до явища фольклоризму, репертуар яких постійно розширюється завдяки охопленню найрізноманітніших народних пісень.

Розвиток виконавців народного співу нерозривно пов'язаний з зануренням в музичний матеріал, що відбувається шляхом зібрання пісень у фольклорних експедиціях. Зразковим колективом в цьому дієвому аспекті є гурт "Древо", перший київський гурт, що звернувся до народнопісенної культури України. Його очолює викладач кафедри історії української музики та музичної фольклористики НМАУ ім. П.І. Чайковського Є.Єфремов. Їх діяльність поєднувала збиральницьку діяльність, розшифрування зібраного матеріалу, його аналіз та відтворення. Проєкти гурту мали здебільшого некомерційний характер, його досить мало знає широкий загал, проте виступи колективу проходили з великим успіхом не лише в Україні, але й за її межами – у Бельгії, Грузії, Польщі, Росії, Франції. На початку XXI ст. виник ряд колективів, які продовжили традиції, закладені "Древом" – збирання репертуару в етнографічних експедиціях та наслідування автентичності ("Божичі", "Кралиця", "Володар", "Буття").

Трохи іншою є діяльність гурту "Божичі", створеного з випускників кафедри історії української музики та музичної фольклористики НМАУ ім. П.І. Чайковського. Участь у різноманітних проєктах, організованих Олегом Скрипко ("Вечорниці", "Країна мрій", запис спільних композицій між гуртами "ВВ" та "Божичі"), не змінила народного "обличчя" гурту, що прагне виконувати композиції, побудовані на автентичному матеріалі. Музичний матеріал колектив віднаходить так само, як і "Древо", у експедиціях, розучує їх та виконує. Проте гурт прагне якнайбільше популяризувати власну творчу діяльність, видаючи альбоми, приймаючи участь у проєктах, спрямованих на молодіжну аудиторію. Варто згадати театральну постанову, побудовану на фольклорному матеріалі, яку колектив "Божичей" представляв в стінах театру "ДАХ" В.Троїцького.

Зовсім інша тенденція продемонстрована гуртом "Даха Браха". Колектив, що працює у стилі етно-хаос, виконує пісні у народній манері, проте цей музичний матеріал занурений у медитативне, часом "застигле" інструментальне обрамлення, внаслідок якого виникає продукт у напрямку World Music. В.Тормахова влучно зазначає: "Група "Даха Браха" (утворення назви виконавці пояснювали як похідне від дієслів "давати" та "брати") є мистецьким явищем, яке безумовно представляє цікаве переплетіння різних традицій. З одного боку, музичний бік композицій безперечно пов'язаний з українським народним мелосом: використовуються цитати з народних пісень, виникають композиції в "народному дусі". Проте це не ті пласти "народності", які пов'язані з танцювальним началом чи з піснями, які виконуються під час свят. Це скоріше обрядово-ритуальне звучання, яке занурює слухачів у стан трансу, де кожен стає учасником первісної синкретичної дії" [3, 183].

Ці три вищезгадані колективи по-різному підходять до вивчення фольклору. Гурт "Древо" прагне виконувати пісні у їх автентичному звучанні, абсолютно їх не змінюючи, по відношенню до зібраного матеріалу. "Божичі" хоча й виконують автентичні пісні, проте вони також можуть виконувати "гуртову імпровізацію", коли часом поєднуються елементи різних варіантів однієї й тієї ж пісні, залучаються частини інших пісень. Проте, навіть приймаючи участь у проєктах з іншими групами, вони намагаються зберегти ідентичність та цілісність пісень, не змішуючи власний матеріал з "сусіднім". Колектив "Даха Браха" виконує пісні в аранжуванні, які можуть поєднуватися з фольклором інших країн, що цитується, обробляється, перемішується, до того ж, як правило, подається з інструментальним супроводом. Варто відмітити, що гурт "Даха Браха", створений з випускників КНУКіМ, залучає багато театральних елементів у своїх виступах. Їх популярність є значно вищою, принаймні на даний момент, ніж у "Древа" чи "Божичів". Отже, задля досягнення популярності, сучасні виконавці народної манери співу повинні активно просувати свою діяльність завдяки різноманітним культурним проєктам та власній індивідуальній неповторності.

Значне місце у розвитку та популяризації етнічної музики відіграє фестиваль "Трипільське коло", який також має багаторічну історію свого існування (вісім років). Власне організатори зазначають, що

завданням фестивалю є пробудження інтересу до історичного та духовного спадку Трипільської культури, "запропонувати альтернативні способи організації відпочинку для сім'ї та молоді, відродити етнічні традиції, інтегрувати їх з елементами сучасних досягнень в галузях освіти, культури, мистецтва, науки, виробництва, менеджменту та інших життєво важливих сфер суспільного життя. Фестиваль об'єднує в собі екологічні, оздоровчі, спортивні, музичні, освітні, виставкові та інші культурно-розважальні та культурно-просвітницькі програми в стилі "етно" [4]. Хоча фестиваль проводиться не в межах столиці, а в київській області (м. Ржищев), він збирає велику кількість відвідувачів та творчих колективів. Роль та місце ансамблів, які виконують фольклорний матеріал у народній манері не є провідною. Більша частина відводиться колективам, пов'язаних з World music, різноманітними напрямками рок-музики.

У 2015 році розпочався ще один World music фестиваль Kovalivka Fest у с.Ковалівка Васильківського району, в рамках якого виступили гурти "Божичі", "Буття", "Гуляйгород", "Дримба да дзига" та ін. Проте вищезазначені фестивалі стають своєрідними щасливими виключеннями, адже досить багато творчих ініціатив наштовхуються на ряд проблем, внаслідок яких проект завмирає і не отримує продовження.

Важливим аспектом підготовки професійного виконавця, який обирає народну манеру співу, постає проблема репертуару та власне співацької майстерності. Ми розділяємо позицію О.А. Шишкіної, яка зазначає, що народні пісні потребують особливого підходу, що зобов'язує вокалістів ставати також акторами, здатних передати все багатство народної пісні. "Репертуар народного співака має тісно пов'язуватися з фольклором. У цьому разі вже не можна використовувати старі відпрацьовані прийоми "академічної" школи. У співі народного виконавця важливими є не лише його вокальні дані, але й артистизм, сценічність, танцювальна рухливість. У народній пісні органічно поєднуються дійство, музика, слово, гра, рух. Її не передати, розраховуючи тільки на свій голос" [5, 213-214]. Можна виділити певні критерії, за якими варто оцінювати рівень народно-співочого виконавства: музичний матеріал, майстерність співака, що включає в себе не лише здатність відтворити мелодійну лінію, але й вміння використовувати характерні співочі тембри, вірно артикулювати, втілювати власну творчу індивідуальність, виконувати твір, враховуючи регіональну специфіку голосоведіння, співацьку манеру. Також досить важливим є володіння "імпровізованими прийомами виконання (мелодійне, ритмічне, фактурне, ладогармонійне варіювання, особливості багатоголосного розспіву "на голоси"); утілення народнописенних та авторських творів на сцені (стиль костюма: етнографічний чи стилізований, особливості хореографії, драматургії, концертного виступу, оформлення сцени і загально сценічна культура виконавців)" [5, 218].

Досить вагомим фактором у підготовці виконавців-співаків у народній манері є виховання тембрового мислення. У процесі навчання майбутнього професійного народного співця необхідно постійне орієнтування тембру голосу на жанрову пісенну природу, пошук адекватного емоційно-психологічного стану, оволодіння певними прийомами досягнення тембрового звучання, відповідного даному жанровому образу. Існують різні підходи до розуміння тембру. Т.Кравцов зазначає: "тембр – настільки музично-специфічне явище, розвивається в такому особливому інтонаційному вимірі, що виникає дуже мало передумов для опори на власне його іманентні закономірності. Чисто акустичний вияв обертонів-призвуків, що визначають фізичну якість тембру, в дійсності відірваний від якості інтонаційної. У зв'язку з цим з перших же кроків осягнення тембрових закономірностей музики звертаються за допомогою до аналогій: тембр-колерит, колористична сторона музики, темброве забарвлення" [2, 118]. Автентичне звучання пісні пов'язане не лише з виконанням, що відповідає інтонаційно-мелодійній структурі музичного зразка, скільки з темброво-акустичним елементом. Досягнення вірної техніки звукоутворення в народній манері, так само як і у академічній, потребує роботи голосових зв'язок, правильного використання природних грудних і головних резонаторів. Сучасна дослідниця О.Коломоєць розглядає та детально аналізує у своїй статті "Український народний спів як синтез національної традиційності та академічного хорового виконавства" особливості народного звукоутворення. "Від дії означених резонаторів залежить характер і забарвленість голосу. Менш за все народні співаки використовують м'яке піднебіння, "купол", "позіх", який слугує прикриттю голосу на верхніх звуках. Спів характеризується відсутністю вібрації, рівністю й стійкістю звука. Звук випромінюється більш прямолінійно, ніж у "поставлених" голосів, притому резонують переважно груди, ротова порожнина, тверде піднебіння та зуби" [1, 39].

Усі компоненти культури знаходяться у нерозривному зв'язку і створення цілісного образу можливе при поєднанні їх у процесі виконання. С.Щербініна зазначає: "народна музика також нерозривно пов'язана з обрядовою дією, хореографічним рухом. Корисно познайомитися з національними костюмами автентичних виконавців, пластикою руху, манерою поведінки тощо. Все це важливо для професійної підготовки виконавця народної пісні" [6, 167].

Варто зазначити, що процес підготовки фахівця з народного вокалу пов'язаний з низкою вимог, які висуваються до сучасного виконавця. Це артистизм, сценічність, танцювальна рухливість. Вокальна майстерність має бути пов'язана як з інтонаційно-мелодійною структурою пісні, так і з темброво-акустичним елементом, що допомагає досягнути автентичного звучання. Правильна техніка звукоутворення в народній манері потребує роботи голосових зв'язок, правильного використання природних грудних і головних резонаторів. Неабияку роль відіграє візуальне оформлення співака, який може підібрати національний костюм, притаманний для конкретного регіону. Виконавець повинен бути творчо активним, брати участь у різноманітних культурних проектах та бути відкритим для нових ініціатив.

Високий рівень майстерності співаків сприятиме популяризації українського фольклору як в нашій країні, так і за її межами.

Література

1. Коломоєць О.М. Український народний спів як синтез національної традиційності та академічного хорового виконавства / Коломоєць О.М. // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія: [зб. статей]. – Ялта : РВВ КГУ, 2012. – Вип. 37. – Ч.1. – С. 36-41.
2. Кравцов Т. С. Гармонія в системі інтонаційних зв'язків / Т. С. Кравцов. – Київ : Музична Україна, 1984. – 160 с.
3. Тормахова В. М. Особливості напрямку World Music (на прикладі гурту "Даха Браха") / Тормахова В. М. // Дні науки філософського факультету – 2015: міжнародна наукова конференція (21-22 квітня 2015): [матеріали доповідей та виступів] / редкол.: А.Є.Конверський. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2015. – Ч.5. – С.183-185.
4. Трипільське коло 2015 [Електроний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.tkfest.com/index.php/uk/festival/aboutfest/conception.html>.
5. Шишкіна О. А. Формування репертуару народного співака як засіб розкриття творчої індивідуальності / Шишкіна О. А. // Культура України. Випуск 47. – Х.: ХДАК, 2014. – С.213-219.
6. Щербинина С. В. Вокально-исполнительское мастерство народных певцов / Щербинина С. В. // Педагогическое образование в России. – №1'2013. – С.163-167.

References

1. Kolomoiets O.M. (2012) Ukrainian folk song as a synthesis of traditional and national academic choral performance. Problems of modern teacher education. Pedagogy and Psychology. – Vols. 37. (Part 1). (pp 36-41). Yalta [in Ukrainian].
2. Kravtsov T.S. (1984) Harmony in system intonation relations. Kyiv: Musical Ukraine [in Ukrainian].
3. Tormahova V. M. (2015) Features toward World Music (the example of the "DakhaBrakha"). // International Conference "Days of Science Faculty of Philosophy" pp.183-185. Kiev: Publishing and Printing Center "Kyiv University" [in Ukrainian].
4. Trypilske range of 2015 Retrieved from <http://www.tkfest.com/index.php/uk/festival/aboutfest/conception.html> [in Ukrainian].
5. Shishkin A. A. (2014) Formation repertoire of folk singer as a means of opening the creative personality. Culture of Ukraine. (Vols 47), (pp.213-219). Kharkiv [in Ukrainian].
6. Shcherbina S. V. (2013) Vocal and performance skills of folk singers. Teacher education in Russia. 1, 163-167 [in Ukrainian].

УДК 781.1

Баранова Валентина Опанасівна
доцент Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв;
Копитова Алла Віталіївна
викладач вищої категорії
Ніжинського училища культури і мистецтв
ім. М. Заньковецької

ЗНАЧЕННЯ МУЗИКИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СВІДОМІСТЬ ЛЮДИНИ

У статті розглянуто походження музики, параметри природних і штучних шумів та їхній вплив на людський організм, психологічні наслідки від прослуховування різних жанрів і стилів музики. Досліджено правильну організацію та виховання сприйняття музики, а також значення та місце сприйняття музичних творів у загальному розумінні музичного мистецтва. Наголошено на важливості вивчення музичної психології у закладах музичної освіти.

Ключові слова: музика, свідомість, підсвідомість, психічне здоров'я людини, музикотерапія, загальна музична культура, інфразвук, музична психологія.

Баранова Валентина Афанасьевна, доцент Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств

Копытная Алла Витальевна, преподаватель высшей категории Нежинского училища культуры и искусств им. М. Заньковецкой

Значение музыки и её влияние на сознание человека

В статье рассмотрено происхождение музыки, параметры естественных и искусственных шумов и их влияние на человеческий организм, психологические последствия от прослушивания разных жанров и стилей музыки. Исследовано правильную организацию и воспитание восприятия музыки, а также значение и место восприятия музыкальных произведений.

Ключевые слова: музыка, сознание, подсознание, психическое здоровье человека, музикотерапия, общая музыкальная культура, инфразвук, музыкальная психология.